

Scopingsadvies Project-Mer

**Aviko - Uitbreiding productiesite Sappenleen te
Poperinge**

Initiatiefnemer:

Aviko

Sint-Jansstraat 7
8970 Poperinge

10 oktober 2024
PRMER-3672-SA

1. Inleiding

Aviko werd in 1962 opgericht door 32 aardappeltelers en is inmiddels uitgegroeid tot een wereldspeler. In 2002 werd Aviko onderdeel van Royal Cosun, een toekomstgerichte en toonaangevende agrarische coöperatie met circa 11.000 telers.

Aviko verwerkt ruim 2 miljoen ton aardappelen per jaar, verdeeld over 13 productielocaties in Nederland, België, Duitsland, Zweden, Polen en China. Met een portfolio van ruim 100 onderscheidende aardappelproducten is Aviko actief in ruim 110 landen.

Met voorliggend project wenst Aviko de recente productie in de Sint-Jansstraat 7 te Poperinge verder uit te breiden. De site beschikt momenteel over een omgevingsvergunning voor de productie van 201.280 ton frieten en vlokken per jaar en dit tot 02/06/2036. Dit productievolume wordt met behulp van één frietlijn en vlokkenlijn gedraaid. Om aan de stijgende marktvraag te kunnen blijven voldoen wenst Aviko een 2de frietlijn te verwezenlijken. Hiervoor zal bijkomende infrastructuur noodzakelijk zijn. De aardappelontvangst en opslagruimte worden niet uitgebreid. Om de uitbreiding in productiecapaciteit te kunnen verwezenlijken zullen aanpassingen aan de WZI uitgevoerd worden. De huidige productiecapaciteit van 201.280 ton/jaar zal uitgebreid worden naar 400.000 ton/jaar.

Deze activiteiten zijn onderworpen aan de m.e.r.-plicht volgens het project-m.e.r.-besluit¹, met name:

De opdrachtgever wenst de productiecapaciteit uit te breiden van 201.280 ton/jaar naar 400.000 ton/jaar, waardoor volgende rubrieken van toepassing zijn:

Bijlage II:

7 b) "Inrichtingen voor het conserveren van dierlijke en/of plantaardige producten met een productiecapaciteit van 100.000 ton per jaar of meer"

13 a) "Wijziging of uitbreiding van projecten van bijlage I, II of III, waarvoor reeds een vergunning is afgegeven, die zijn of worden uitgevoerd, wanneer die wijziging of uitbreiding op zich voldoet aan de in bijlage II genoemde drempelwaarden, voor zover deze bestaan (niet in bijlage I opgenomen wijziging of uitbreiding)"

Bijlage III:

10 j) (infrastructuurprojecten) uit de lijst van bijlage III: "Werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater, die niet opgenomen zijn in bijlage I of II".

Hoewel het project onder Bijlage II valt en dus in principe in aanmerking komt voor een gemotiveerd verzoek tot ontheffing, heeft de initiatiefnemer er voor gekozen om onmiddellijk over te gaan tot de opmaak van een project-MER, gezien de omvang van het project.

De initiatiefnemer heeft er bij de start van de m.e.r.-procedure expliciet voor gekozen om de in de aanmelding voorgestelde methodologie reeds verder uit te werken tot ontwerp-MER en beide gebundeld in te dienen als één document.

De aanmelding met vraag om scopingsadvies werd ingediend op 12 juli 2024. Er werd geen openbare raadpleging georganiseerd door de initiatiefnemer van het project.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, B.S. 17 februari 2005, zoals herhaaldelijk gewijzigd.

Adviezen werden opgevraagd bij de administraties en openbare besturen (zie bijlage).

Dit scopingsadvies wordt opgesteld met het oog op de methodologie van het MER. Het houdt rekening met de ontvangen adviezen, en met de principieel verplichte onderdelen van een project-MER op basis van art. 4.3.7. van het DABM².

Dit scopingsadvies heeft betrekking op de reikwijdte, het detailleringsniveau en de inhoudelijke aanpak van het project-MER. Het project-MER moet opgesteld worden zoals door de initiatiefnemer voorgesteld werd in de aanmelding en aangevuld/aangepast worden volgens de specifieke vereisten die in dit scopingsadvies geformuleerd zijn.

2. Verantwoording, beschrijving project en alternatieven

De projectverantwoording en de projectbeschrijving staan in Hoofdstuk 3.3 van de aanmelding.

Zoals in de aanmelding vermeld (Hoofdstuk 4), zal het MER de volgende alternatieven onderzoeken en beoordelen:

- nulalternatief
- locatiealternatieven (gemotiveerd niet verder onderzocht)
- beleids-, inrichtings- en doelstellingsalternatieven (idem)
- uitvoeringsalternatieven.

Inzake basis- en (gebeurlijke) uitvoeringsalternatieven gaan de deskundigen na of er relevante BBT-studies of BREF-nota's beschikbaar zijn en toetsen het bedrijf/project hieraan. De BBT toetsing moet duidelijk terug te vinden zijn door bv. de checklist BBT/BREF tabelmatig toe te voegen.

3. Algemene en methodologische aspecten

De afbakening van het studiegebied moet voldoende gemotiveerd worden per discipline, rekening houdend met het feit dat het studiegebied zowel het projectgebied als het gebied waar effecten zich kunnen voordoen moet omvatten. De ruimtelijke afbakening moet voor elke discipline duidelijk tekstueel omschreven worden en indien mogelijk, voorgesteld worden op kaart.

In het MER moet duidelijk aangegeven worden met welke **ontwikkelingsscenario's** rekening gehouden wordt of juist niet bij de beschrijving van een referentiesituatie, en moet voor elk ontwikkelingsscenario duidelijk gemotiveerd worden waarom. Er moet ook aangegeven worden voor welke disciplines de ontwikkelingsscenario's al dan niet relevant zijn. Dit moet beschreven worden in een algemeen hoofdstuk voorafgaand aan de effectbespreking per discipline. Wanneer er tijdens het opstellen van het project-MER nieuwe ontwikkelingsscenario's naar boven komen, moeten deze toegevoegd worden.

Volgende relevante juridische en beleidsmatige randvoorwaarden dienen bijkomend te worden aangepast, opgevolgd of aangevuld: **geen voor dit dossier**.

Cumulatieve effecten moeten onderzocht worden.

² Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, B.S. 3 juni 1995, zoals herhaaldelijk (DABM).

De **methodologie voor de effectbeschrijving en -beoordeling** moet **voor elke discipline** in het project-MER duidelijk en transparant omschreven worden. Tevens moet per discipline aangegeven worden op basis van welke criteria een effect beoordeeld wordt. Het resterend effect na de milderende maatregelen moet aangegeven en gekoppeld worden aan het gehanteerde beoordelingskader. De effectenbespreking en -beoordeling moet transparant gebeuren.

Bij de beschrijving van de bestaande toestand en van de milieueffecten moet, als aanvulling op de aanmelding, voldoende aandacht besteed worden aan het volgende:

Discipline Water:

Opmerkingen van VMM – Kern Advisering Afvalwater:

Inhoudelijk wenst VMM zich nog niet ten gronde uit te spreken over dit MER.

De opmerkingen beperken zich in hoofdzaak tot de toegepaste methodiek en voorgestelde scenario's.

p. 127 : stellen dat na de beoordeling “gunstig mits doorlopen van de stap 9 uit de beoordelingsmethodiek” er altijd sprake is van een verwaarloosbaar effect, kan VMM niet mee akkoord gaan. Dit is dan afhankelijk van wat het resultaat van die aftoetsing aan stap 9 is.

p. 128 : niet akkoord met de tekst onder de tabel 6-31. Bij een score -3 volgt een ongunstige beoordeling.

Milderende maatregelen moeten concreet zijn en leiden tot een situatie waarbij dit wordt geremedieerd en ook in het MER kan aangetoond worden, wat dan de daaruitvolgende beoordeling is. Indien dit niet uit het MER blijkt, kan hier in het kader van de beoordeling van de aanvraag geen uitspraak over gedaan worden.

Ook de tweede alinea is VMM niet akkoord met de formulering. Bij uitbreiding dient op vandaag de toets doorstaan en kan niet verwezen worden naar toekomstige evaluaties.

p. 133 : thermische impact: uit de berekening blijkt een achteruitgang van de toestand en dus onaanvaardbaar effect. Mengzone is dan sowieso niet ok. Ook hier zijn maatregelen nodig.

p. 147 : milderende maatregelen: ook voor thermische impact is er een onaanvaardbaar effect. De hele bespreking van parameters vallend onder “groep 3” toont aan dat de noodzakelijke milderende maatregelen op vandaag onzeker zijn qua haalbaarheid (technisch, effluentresultaat,...). Deze bieden dan ook op vandaag geen enkel houvast voor een concreet scenario om de impact van de uitbreiding te milderen, tot het noodzakelijke niveau. Dit oplossen via tijdelijke norm voor 2 jaar, zou dan moeten gekoppeld zijn aan de productie zelf, wat betekent dat de productie uitbreiding ook slechts per 2 jaar wordt vergund. Dit is geen realistisch scenario en bovendien niet aanvaardbaar aangezien deze maatregelen onmiddellijk voldoende garanties zouden moeten bieden, gelet op het feit dat dit een uitbreiding betreft.

Discipline biodiversiteit:

Opmerkingen van het Agentschap Natuur en Bos

Bespreking ontwerptekst (discipline biodiversiteit)

Ruimtebeslag.

Het ruimtebeslag wordt bij incorporatie van de voorgestelde milderende maatregelen, zijnde vrijwaring van de aanwezige biologisch waardevolle elementen (kleine landschapselementen : bomen, hagen en heggen) op de betreffende akkers waar de tijdelijke parking zal voorzien worden, als verwaarloosbaar beoordeeld.

De te behouden en de eventueel bijkomende groenzones dienen wel nog te worden verankerd via intekening op het inplantingsplan voor de site. Voor de ontwikkeling van de parking wordt een waterdoorlatende Geotexlaag voorzien en vervolgens 40 à 50 cm steenslag, waardoor de parking toch een vrij permanent karakter lijkt te zullen hebben. Het is onduidelijk waarom er niet kan gewerkt worden met rijplaten of dergelijke. Ook moet helemaal duidelijk zijn wat er bij de ontmanteling van de tijdelijke parking zal gebeuren met deze zone en waarom de parking niet op de reeds verharde delen van de bedrijvensite kan ingericht worden. Dergelijke motivatie is noodzakelijk om vermijdbare schade maximaal te kunnen vermijden, conform artikel 16 uit het Natuurdecreet.

Eutrofiëring en verontreiniging via oppervlaktewater.

De site krijgt op heden water toegeleverd via de drinkwatermaatschappij Watergroep, en loost het gezuiverde water op de Hazelbeek, een lokale waterloop van tweede orde, die verderop uitmondt in de Poperingevaart (waterloop eerste orde). De ecologische waterkwaliteit van de Poperingevaart wordt als 'ontoereikend' geëvalueerd.

Er worden conform de huidige exploitatievergunning voor een groot aantal stoffen (kobalt, nikkel, AOX, fosfor, chloride, sulfaat, geleidbaarheid) opnieuw verhoogde lozingsnormen aangevraagd, waarbij het project-MER voorstelt om deze 3-jaarlijks bij te stellen via het stap voor stap verder toepassen van BBT(+) maatregelen.

Gelet op de voldoende grote afstand van meer dan één kilometer tot de dichtstbijzijnde beschermde gebieden van het VEN en SBZ en het feit dat de niet-natuurlijke waterloop de Poperingevaart niet rechtstreeks in verbinding staat met deze gebieden is louter de algemene impactbeoordeling conform de Wezertool van toepassing. Uit deze impactbeoordeling blijkt dat er bij de lozing voor bovenstaande parameters negatieve tot aanzienlijk negatieve effecten (score -2/-3) verwacht worden, waardoor het opleggen van milderende maatregelen dwingend is. Hiervoor verwijst het ANB naar de voorwaarden uit het advies van VMM-water.

Verhoogde waarden van deze verontreinigende stoffen kunnen toxisch, en in het geval van fosfor in het bijzonder ook eutrofiërend, zijn voor fauna en flora, waardoor het ook voor de effecten op de biodiversiteit uitermate belangrijk is dat maximaal voldaan wordt aan de milieukwaliteitsnormen/indelingcriteria uit VLAREM II. Temeer omdat de Poperingevaart deel uitmaakt van de projectzone van het soortenbeschermingsprogramma (SBP) voor beekprik, rivierdonderpad en kleine modderkruiper. Kleine modderkruiper (Europees beschermde soort uit Bijlage II Habitatrichtlijn) komt daarbij volgens dit SBP actueel voor in de Poperingevaart. Het niet voldoen aan de soortspecifieke waterkwaliteitsnormen voor deze soort (in de praktijk betreffen dit de VLAREM II normen, zie bijlage II uit INBO-rapport 'Beoordelingskader Europees te beschermen soorten: verontreiniging en eutrofiëring van oppervlaktewater') kan het vestigen van een duurzame lokale populatie verhinderen, wat kan gezien worden als een betekenisvolle verstoring. Dit is verboden conform artikel 10 uit het Soortenbesluit.

Het ANB merkt op dat de voorgestelde normen in het project-MER, in het bijzonder voor de parameters AOX, Chloride en EC maar ook voor temperatuur, onvoldoende zijn om de waterkwaliteitsdoelstellingen (bereiken 'Goede Toestand') uit de Kaderrichtlijn Water te kunnen halen. De hoogdringendheid van de voorgestelde milderende BBT+ maatregelen om deze lozingsnormen naar beneden te kunnen krijgen zal dus opnieuw moeten geëvalueerd worden, wat in het bijzonder prioritair is gelet op recente rechtspraak over dit thema (Ineos Aromatics Geel arrest : RvVb-A-2324-0984).

Eutrofiëring en verzuring via de lucht

Op de site zijn heden reeds een gasturbine en thermische naverbrander aanwezig. Deze stoten een aanzienlijke hoeveelheid NOx en SOx uit : 12,15 ton NOx/jaar en 4,36 ton SO2/jaar. In de geplande toestand worden geen bijkomende stookinstallaties aangevraagd. Het beoordelingskader voor stationaire bronnen is m.a.w. niet van toepassing op de wijzigingsaanvraag.

Voorliggend project kan wel gezien worden als mobiliteitsgerelateerd. Zowel in de aanlegfase als in de exploitatiefase zal er (bijkomende) verkeersgeneratie zijn, met NOx emissies als gevolg. Het gaat bijgevolg over een verkeersgenererend project, aangezien hier niet het hoofddoel is om de mobiliteit te wijzigen. Conform artikel 25 van het stikstofdecreet moet gekeken worden naar de stikstofdepositie ten gevolge van de vervoersbewegingen die het project veroorzaakt. De emissies in de aanlegfase worden als verwaarloosbaar ingeschat ten opzichte van de cumulatieve emissies in de exploitatiefase (aanwezige stationaire bronnen en verkeer + bijkomend verkeer), welke wel werden berekend (zie hieronder). Het ANB gaat akkoord met deze redenering. De resulterende depositiepluimen (berekend via IMPACT) voor verzuring en vermesting van het project overlappen met een deelgebied van het dichtstbijzijnde Habitatrichtinggebied 'West-Vlaams Heuvelland'.

De impactscore voor vermesting bedraagt maximaal 0,15%. De impactscore voor verzuring bedraagt maximaal 0,48%. De impactscore voor verzuring is groter dan voor vermesting door de SO2 emissies afkomstig van de vergunde stookinstallaties. Doordat de cumulatieve deposities kleiner zijn dan 1% voldoet het project aan de beslissingskaders uit het Stikstofdecreet. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het project geen betekenisvolle aantasting aan SBZ zal veroorzaken.

De depositiepluimen overlappen ook met het dichtstbijzijnde VEN-gebied 'West-Vlaams Heuvelland' (overlappend met SBZ-H). De deposities zijn maximaal 0,001 kg N/ha/jaar voor vermesting en liggen dus net boven de modelmatige relevantiedrempel voor stikstofdeposities. Er wordt geen toename van deposities ter hoogte van VEN verwacht. Dit dient nog expliciet te worden aangetoond in het projectMER. Gelet op het feit dat de beperkte deposities gelinkt aan de uitbreiding (enkel verkeersemissies) wellicht niet zullen overlappen met het VEN en het project voldoet aan de bepalingen uit het Stikstofdecreet (wat hier in het bijzonder relevant is gezien de overlap met SBZ-H) zal er geen onherstelbare schade optreden.

Verstoring via geluid en licht

Gelet op de ligging in industriegebied aan de rand van de stadskern van Poperinge zal de verwachte beperkte toename in geluidsintensiteit (ca. 1 dB(A)) ten opzichte van de huidige, vergunde toestand geen betekenisvolle verstoringseffecten op beschermde soorten veroorzaken. Bij incorporatie van de voorgestelde milderende maatregelen uit de discipline geluid wordt verwacht dat zal voldaan worden aan de geldende VLAREM-geluidsnormen.

Het ANB vindt geen gegevens terug over de aanwezige en eventueel bijkomende lichtpunten op de site, in het bijzonder waar buitengebied wordt ingenomen. Alsook is er geen vermelding van

de eventuele maatregelen die voorzien worden om lichtverstoring te beperken. Deze informatie is noodzakelijk om deze effectgroep te kunnen beoordelen.

Conclusie:

Het ANB verleent een gunstig advies op de ontwerp tekst van het project-MER, indien bovenstaande opmerkingen en onduidelijkheden nog verder worden aangevuld of gemotiveerd.

Discipline Mens-gezondheid:

Opmerkingen van het Departement Zorg:

Het Departement Zorg volgt de argumentatie en de uitwerking van de inschatting van de gezondheidssimpact door het project (lucht, geluid) zoals beschreven, mits onderstaande opmerkingen:

- Er is een discrepantie in het dossier met betrekking tot productiecapaciteit:

o P21: De huidige productiecapaciteit van 201.280 ton/jaar zal uitgebreid worden naar 400.000 ton/jaar.

o P57: Om de gewenste uitbreiding te kunnen verwezenlijken zal één nieuwe frietlijn bijgeplaatst worden. Deze frietlijn zal gelijkaardig zijn aan de bestaande frietlijn en over eenzelfde capaciteit beschikken (30 ton/uur). Hiervoor zal een nieuwbouw noodzakelijk zijn.

P60: De eindproducten voor deze site betreffen enerzijds diepgevroren frieten en anderzijds vlokken. In 2023 werd in totaal 134.559 ton diepvriesfrieten geproduceerd en 8.856 ton vlokken. Met de beoogde uitbreiding wordt een maximaal jaarlijks productievolume van 370.000 ton diepvriesfrieten en 16.280 ton vlokken beoogd.

→ $134.559 \text{ ton diepvriesfrieten} \times 2 = 269.118 \text{ ton}$. Hoe komt men aan de 370.000 ton diepvriesfrieten? Er wordt aangegeven dat de nieuwe lijn over eenzelfde capaciteit zal beschikken. Andere cijfers zoals tabel 3-3 voor vervoersbeweging worden ook gewoon verdubbeld. Het is niet duidelijk wat voor impact dit heeft voor verdere berekeningen (verkeerd inschatten van bijkomende verkeersgeneratie,).

- P305: het erkend kinderopvanginitiatief staat mee op de kaart, maar niet vermeld tekstueel. Wij aanzien kinderopvanginitiatieven ook als kwetsbare locatie.

Andere opmerkingen:

- Op vlak van mobiliteit is er veel verbetermogelijkheid voor fietsers en voetgangers. Het is niet duidelijk of de milderende maatregelen effectief zullen uitgewerkt worden.

- Het is onduidelijk hoe de nieuwe parking wordt opgebouwd (of hier waterinfiltratie mogelijk zal zijn). Enkel de tijdelijke parking wordt in dit ontwerp-MER besproken.

Verdere aandachtspunten:

Ook de volgende onderdelen moeten aan bod komen in het MER (cfr. richtlijnenboek Algemene methodologie):

- de leemten in de kennis
- de eventuele opvolgings- en monitoringsmaatregelen
- een afzonderlijke discipline-overschrijdende samenvatting (inclusief de milderende maatregelen)

- een niet-technische samenvatting.

4. Goedkeuring team van erkende MER-deskundigen

Het in de aanmelding voorgestelde team van erkende MER-coördinator en MER-deskundigen wordt goedgekeurd.

Wijzigingen aan het team van deskundigen in de loop van de procedure moeten voor akkoord voorgelegd worden aan mer@vlaanderen.be met vermelding van het dossiernummer (PR3672).

Digitaal getekend

*Door Isabel Jacobs,
Afdelingshoofd
Afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten*

Bijlage

Lijst met instanties die geraadpleegd werden:

Agentschap Natuur en Bos buitendienst West-Vlaanderen
Departement MOW
Departement Omgeving, GOP – Externe Veiligheid
Departement Omgeving, GOP, Omgevingsgebied West-Vlaanderen
Fluxys Infoworks
Departement Zorg
VMM, kern advisering grondwater
VMM, kern advisering lozingen/lucht
Provincie West-Vlaanderen
Poperinge

Lijst met de instanties die gereageerd hebben:

Agentschap Natuur en Bos buitendienst West-Vlaanderen
Departement Omgeving, GOP – Externe Veiligheid (geen opmerkingen)
Fluxys Infoworks
Departement Zorg
VMM, kern advisering lozingen/lucht